

Karel Rýdl

Komenského koncept vědění jako inspirace pro změny školního kurikula

Komenského představa o cílech, obsahu a didaktických metodách dosahování lidského vědění prostřednictvím poznání, „omnes, omnia, omnino“, posouvala smysl vzdělávání člověka na počátku 17. století na kvalitativně novou úroveň, odporující ovšem zásadním ekonomickým, ideologickým a politickým zájmům tehdejších vládnoucích skupin. Komenského idea výrazně oslovila širší skupiny laiků i odborníků až v období pozdního osvícenství a částečně i pozdější industrializace. Lze konstatovat, že jeho myšlenky jsou rovněž dnes stále inspirativní i pro dvě zásadní reformy českého vzdělávacího systému, totiž přípravu budoucích učitelů a revizi dosud platného kurikula. Autor se v závěru věnuje i vlastní představě o roli a funkci kultivační a kvalifikační podoby vzdělávání, která vychází z původní Komenského představy o smyslu vědění pro člověka a společnost, totiž osvětlovat životní prostor pro naplnění projevů lidskosti, tkvící v poznávání pravdy, vzájemné toleranci, respektu a spolupráci ve prospěch mírového uspořádání lidské společnosti.

Comenius' Concept of Knowledge as the Inspiration for Changes of the School Curriculum

Comenius' vision of the goals, content, and didactic methods of achieving human knowledge, summarized by the phrase “omnes, omnia, omnino”, elevated the meaning of education to a qualitatively new level in the early 17th century, contradicting, however, the fundamental economic, ideological and political interests of the ruling groups of the time. It was not until the late Enlightenment and, to some extent, the period of industrialization that Comenius' concepts made a significant impact on broader groups of both laypeople and professionals. Today, Comenius' ideas continue to inspire two major reforms in the Czech education system: namely the preparation of future teachers and the revision of the curriculum. The author concludes this contribution with his own perspective on the role and function of the cultivation and qualification form of education, which is rooted in Comenius' original idea of the importance of knowledge for both individuals and society. Specifically, it highlights the need to illuminate the living space to fulfill the manifestations of humanity consisting in the knowledge of truth, mutual tolerance, respect, and cooperation for the benefit of a peaceful ordering of human society.